

Hodgson, *The Order of Assassins*, The Hague 1955, s. 185-209; Mustafa Gâlib, *Sinân Râşidüddîn*, Beyrut 1967, s. 163-214; N. A. Mirza, *Râşid al-Din Sinân (The Great Ismâ'ili Heroes içinde)*, Karachi 1973, s. 72-80; I. K. Poonawala, *Biobibliography of Ismâ'ili Literature*, Malibu 1977, s. 288-289; Farhad Daftary, *The Ismâ'ilis: Their History and Doctrines*, Cambridge 1990, s. 332, 396-403, 689-691; a.mlf., *The Assassin Legends*, London 1994; a.mlf., "Râşid al-Din Sinân", *EP* (İng.), VIII, 442-443; B. Lewis, "Saladin and the Assassins", *BSOAS*, XV (1953), s. 239-245; a.mlf., "Kamâl al-Din's Biography of Râşid al-Din Sinân", *Arabica*, XIII, Leiden 1966, s. 225-267, V. Ivanov, "Râşid-üd-Din Sinân", *IA*, IX, 635-636.

FARHAD DAFTARY

RAÛF

(الرؤف)

Allah'ın

isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.

Sözlükte "şefkat ve merhamet etmek" mânasındaki **re'fet** kökünden türeyen **raûf** kelimesi "kalbi dayanamayacak derecede merhametli" demektir. Dil âlimleri re'fetin rahmetten daha güçlü bir şefkat duygusunu ifade ettiğini belirtir. Rahmet, "hoşlanmasa bile kişinin başkasına iyilik yapması" anlamına da geldiği halde re'fet gö-nülünden kopan bir istekle şefkat gösterme içeriğine sahiptir. Raûf Allah'a nisbet edildiğinde "ileri derecede şefkatli ve merhametli" mânası kastedilir (*Lisânü'l-Arab*, "Re'f" md.; *Kâmus Tercümesi*, "Re'f" md.; Ebû'l-Kâsım ez-Zeccâcî, s. 91). Ebû'l-Bekâ el-Kefevî'ye göre rahmet daha çok kişiye sevinç verici imkânlar sağlamayı, re'fet ise ondaki sıkıntıları ortadan kaldırmayı ifade eder (*el-Külliyyât*, s. 471).

Kur'an-ı Kerim'de iki âyette re'fet, on bir âyette raûf kelimesi geçmektedir. Re'fet kelimelerinden biri, suç işleyen kimselere hak ettikleri cezaların verilmesi sırasında acıma duygusuna kapılarak adaletin ihlâl edilmemesi gerektiği bağlamında geçmekte (en-Nûr 24/2), diğeri ise (el-Hadîd 57/27) Hz. İsa'ya tâbi olanların kalplerine şefkat ve merhamet hislerinin yerleştirildiğini belirten âyette "ca'l" yardımcı fiiliyle zât-ı ilâhiyyeye nisbet edilmektedir. Raûf kelimesinin yer aldığı on bir âyetin birinde Hz. Peygamber'den söz edilirken müminlerin sıkıntıya mâruz kalmasının kendisine çok ağır geldiği ve onun müminlere çok düşkün, çok şefkatli ve merhametli olduğu anlatılırken rahîm kelimesiyle beraber kullanılmakta, böylece raûf-rahîm sıfatları Resûlullah'a da izâfe edilmektedir (et-Tevbe 9/128). Raûf sıfatının Allah'a nisbet edildiği on âyetin ikisinde O'nun

kullarına çok şefkatli olduğu belirtilirken tek başına kullanılmakta, diğerlerinde ise rahîm isminin önünde geçmektedir (M. F. Abdülbâki, *el-Mu'cem*, "Re'f" md.). Raûf, İbn Mâce ile Tirmizî'nin rivayet ettikleri doksan dokuz esmâ-i hüsnâ listesinde yer almıştır ("Du'â", 10; "Da'avât", 82).

Bazı âlimler raûf ile rahîm arasında fark gözetmezken çoğunluk raûfun rahîmden daha ileri derecede şefkat ve merhamet içerdiğini kabul eder (Zeccâc, s. 62). Mâtürîdî, "Allah kullarına çok şefkatlidir" meâlindeki âyetin tefsirinde (Âl-i İmrân 3/30) ilâhî re'fet ve rahmetin iki çeşidi olduğunu belirtir. Birincisi Cenâb-ı Hakk'ın bütün insanları kuşatan lutfu, onları şuurlu birer canlı olarak yaratıp yetenekler vermesi, Allah'a karşı işledikleri suçlardan dolayı hemen cezalandırmayıp tövbe etmelerine fırsat tanınmasıdır. İkincisi sadece Allah'ın mümin kullarıyla ilgili olup onların kusurlarını bağışlaması ve işledikleri iyi amellerle fazlasıyla mükâfat vermesidir (*Te'vîlâtü'l-Kur'ân*, II, 287-288). Bazı esmâ-i hüsnâ âlimlerinin raûf isminin muhtevasını incelediklerinde kullandıkları üslûp, onların ilâhî re'fetle annenin evlâdına karşı taşıdığı derin şefkat duygusu arasında paralellik kurduklarını göstermektedir. Anne yüreği evlâdına ağır bir işin yüklenmesine ve onun tahammülü güç bir sıkıntıya mâruz bırakılmasına nasıl rıza göstermezse ilâhî re'fet de şefkate lâyık olan insanların maddî ve mânevî sıkıntılara uğramasına müsaade etmez (Ebû Bekir İbnü'l-Arabî, vr. 81^b; Fahreddin er-Râzî, s. 341-342). Ebû Abdullah el-Halîmî raûf isminin bir tecellisi olarak Allah'ın, kullarını onlara zor gelecek şeylerle mükellef tutmadığını söylemekte, yolcuların, hastaların bazı vecibelerinin hafifletildiğini veya tamamen kaldırıldığını buna örnek olarak zikretmektedir (*el-Minhâc*, I, 201). Allah'ın zâtî sıfatları içinde yer alan raûf rahmân, rahîm, latîf ve vedûd isimleriyle anlam yakınlığı içinde bulunur.

BİBLİYOGRAFYA :

Zeccâc, *Tefsîru esmâ'illâhi'l-hüsnâ* (nşr. Ahmed Yûsuf ed-Dekkâk), Beyrut 1395/1975, s. 62; Mâtürîdî, *Te'vîlâtü'l-Kur'ân* (nşr. Ahmet Vanlıoğlu), İstanbul 2005, II, 287-288; Ebû'l-Kâsım ez-Zeccâcî, *İştikâku esmâ'illâh* (nşr. Abdülhüseyn Mübarek), Beyrut 1406/1986, s. 91; Ebû Abdullah el-Halîmî, *el-Minhâc fi şu'abi'l-imân* (nşr. Hilmi M. Fûde), Beyrut 1399/1979, I, 201; Kuşeyrî, *et-Taḥbîr fi't-tezkîr* (nşr. İbrâhîm Besyûnî), Kahire 1968, s. 86-87; Gazzâlî, *el-Makṣadü'l-esnâ* (Fazlulh), s. 174; Ebû Bekir İbnü'l-Arabî, *el-Emedü'l-aḫṣâ*, Hacı Selim Ağa Ktp., nr. 499, vr. 81^{a-b}; Fahreddin er-Râzî, *Levâmi'u'l-beyyînât* (nşr. Tâhâ Abdürraûf Sa'dî), Beyrut 1404/1984, s. 341-342; Ebû'l-Bekâ, *el-Külliyyât*, s. 471.

BEKİR TOPALOĞLU

RAUF YEKTA BEY

(1871-1935)

Mûsiki nazariyatçısı ve yazarı,
bestekâr, neyzen.

5 Muharrem 1288 (26 Mart 1871) tarihinde İstanbul Aksaray'da Muhtesib Karagöz mahallesinde (günümüzde İstanbul Belediye Sarayı'nın giriş kapısının bulunduğu yer) doğdu. Babası Harbiye Nezâret-i Mektûbî Seraskerî Kalemî birinci mümeyyizi Ahmed Ârif Bey, annesi İkbâl Hanım'dır. Asıl adı Mehmed Rauf olup Reîsülküttâbzâdeler diye anılan bir aileden gelmektedir. Üç dört yaşlarında kaybedilen annesini, yedi yaşında babasını kaybedince vasilîğini İstanbul'un tanınmış ailelerinden Âltûnizâdeler üstlendi. Simkeşhâne İbtidâî Mektebi'nin ardından Aksaray'daki Mahmûdiyye Rüşdiyesi'ni 28 Temmuz 1884 tarihinde bitirdikten on gün sonra Dîvân-ı Hümâyûn Kalemî'nde kâtip yardımcılığı göreviyle memuriyete başladı. Nisan 1885'te görevi Kayıtlar Odası'na nakledildi. Fransızca öğrenimi için girdiği Lisan Mektebi Âfisi'nden dört yıl sonra mezun oldu. 1894'te kısa bir süre için gittiği Halep'ten dönüşünde Dîvân-ı Hümâyûn'daki vazifesine tekrar başladı. Burada hat derslerine devam etti ve icâzet aldı. Hocasî Nâsih (Nâsûhî) Efendi tarafından kendisine "Yektâ" mahlası verildi. Bu arada özel hocalardan Arapça ve Farsça öğrendi. 13 Mart 1895'te sâlîse rütbesi almasının ardından 29 Kasım 1897'de başmüesvidliğe, bir ay sonra da sâniye sınıf-ı sânisine terfi etti. 3 Mayıs 1906'da ikinci rütbeden mütemâyizliğe, 5 Şubat 1908'de başkâtip muavinliğine, yedi ay sonra mümeyyizliğe getirildi. Bu arada dördüncü rütbe Osmânî (1900) ve Mecidî (1903) nişanlarıyla taltif edildi. 1922'de yapılan düzenleme sonunda Dîvân-ı Hümâyûn beylikçi muavinliğinden emekli edildi. 1913 yılında İstîlâhât-ı İlmiyye Encümeni üyeliğinde bulunan Rauf Yektâ Bey, Dârüelhân'ın kuruluşundan (1917) Alaturka Bölümü'nün lağvına kadar (1926) burada Türk mûsikisi nazariyatı ve Şark mûsikisi tarihi okuttu, Medresetü'l-eimme ve'l-hutabâ'da mûsiki dersleri verdi. 1926 yılından vefatına kadar İstanbul Konservatuarı Tarihî Türk Mûsikisi Eserlerini Tasnif ve Tesbit Heyeti başkanlığında bulundu. 8 Mart – 11 Nisan 1932 tarihleri arasında Kahire'de toplanan Arap Mûsikisi Kongresi'ne Mesut Cemil ile birlikte katıldı. Yakalandığı tifo hastalığından kurtulamayarak 8 Ocak 1935'te Beylerbeyi'nde vefat etti, Kuzguncuk'taki Nakkaşte-

pe Mezarlığı'na defnedildi. Ölümü üzerine Abdülbaki Gölpinarlı'nın yazdığı yedi ayrı tarih mısraından ikisi şöyledir: "Raûf Yektâ'yı kaybettik bu yıl hay" (1353); "Kutb-i nâyî ney gibi hâmûş oldu el-meded". Ölümünden sonra Bakırköy Zuhuratbaba'da bir sokağa adı verildi. 1934 yılı sonlarında radyolardan Türk müzikisinin kaldırılmasından duyduğu üzüntüyle hastalığının şiddetlendiği ve defni sırasında Cemal Reşit Rey'in Ruşen Ferit Kam ve Mesut Cemil'e, "Mûsiki şehidi oldu" dediği nakledilir.

Araştırma ve çalışmalarıyla Türk müzikolojisinin ve günümüz Türk müzikisi sisteminin temellerini atan Rauf Yektâ Bey müzikolog, bestekâr ve neyzen kimliğiyle Türk müzikisi tarihinin önde gelen simalarından biridir. İlk müzik meşklerine 1885'te, yedi yıldan fazla öğrencisi olduğu Zekâî Dede'den dinî eserler geçerek başladı. Beylerbeyi Camii başmüezzini Osman Efendi'den dinî eserler ve özellikle na'lar meşketmesinin yanı sıra Batı notası öğrettiği Zekâizâde Hâfız Ahmed (Irsoy) ve Bolâhenk Nûri Bey'den aldığı derslerle de repertuarını zenginleştirdi. Müzik nazariyatı konusunda 1889'da Galata Mevlevihânesi şeyhi Mehmed Atâullah Dede ile başladığı çalışmalarını Yenikapı Mevlevihânesi şeyhi Mehmed Celâleddin Dede ile devam ettirdi. Bu arada ses fiziği ve akustik konusunda Sâlih Zeki Bey'den faydalandı ve Şeyh Celâleddin Dede'den tambur öğrendi. Ayrıca Batı müziğini ve literatürünü inceleme imkânı buldu. Bu birikim onun ilerleyen yıllardaki teliflerinin temelini oluşturmuştur.

Rauf Yektâ Bey, X. yüzyıldan bu yana İslâm dünyasında, XV. yüzyıldan sonra da Osmanlı sahasında yazılan müzik nazariyatına dair eserleri inceleyerek uzun süredir üzerinde pek durulmayan müzik nazariyatı kavramını yeniden gündeme getirmiştir. Kendisinden önce Galata Mevlevihânesi şeyhi Mehmed Atâullah Dede, Yenikapı Mevlevihânesi şeyhi Mehmed Celâleddin Dede ve Bahâriye Mevlevihânesi şeyhi Hüseyin Fahreddin Dede Türk müzikisi tarihi, bu müzik sisteminde yer alan perdeler, aralıklar, makamlar ve usuller üzerinde araştırma yapmalarına rağmen bunları yazılı eserler haline getirme fırsatı bulamamışlar, ancak elde ettikleri bilgileri öğrencileri Rauf Yektâ ve Mehmed Suphi beylere aktarmışlardır. Sonraki yıllarda aralarına Hüseyin Sadettin Arel'i de alan Rauf Yektâ ve Mehmet Suphi Ezgi, özellikle nazariyat konusunda çalışmalarını genişleterek bunları yayımlamışlar ve günümüzdeki Türk müzikisi sisteminin ilk

Rauf Yektâ Bey
gençlik
yıllarında

adımlarını oluşturmuşlardır. Bugün Türk müzikisinde kullanılmakta olan nota yazısına temel alınan bir 8'li içerisinde 24 eşit olmayan aralığın yer aldığı 25 perdeli sistemin ilk teorik açıklamasını Rauf Yektâ Bey yapmıştır.

1886'da Kasımpaşa Mevlevihânesi şeyhi Seyyid Ali Rızâ Dede tarafından sikkesi tekbirlenerek Mevleviyye tarikatına intisap eden Rauf Yektâ Bey daha sonra Şeyh Mehmed Atâullah Dede'den ikinci defa sikke giymiştir. Dönemin önemli neyzenleri arasında yer alan Rauf Yektâ Bey, Galata Mevlevihânesi dervişlerinden Sabri Dede ile Hacı Ali Dede'den aldığı ilk ney derslerini Yenikapı Mevlevihânesi neyzenbaşısı Cemal Dede ile devam ettirmiş ve 1894 yılından sonra şah ney üflemeye başlamıştır. Uzun süre melevihânelerdeki mutrip heyetlerinde neyzenlik yapmış, Yenikapı Mevlevihânesi neyzenbaşısı Hilmi Dede'nin ölümü (1922) üzerine aynı melevihânenin neyzenbaşılığına tayin edilmiş ve tekkeler kapatılınca kadar üç yıl bu görevini sürdürmüştür.

Rauf Yektâ Bey telifleri ve müzikle ilgili hemen her konuda kaleme aldığı 400 civarında makalesiyle kendini müzik çevrelerine kabul ettirmiştir. 6 Nisan 1898 (25 Mart 1314 r.) tarihli *İkdâm* gazetesinde yayımlanan "Osmanlı Müzikisi Hakkında Birkaç Söz" adlı makalesiyle başladığı müzik yazarlığına ses fiziğini ve ilmî üslûbu getirmiş, Ahmed Midhat Efendi, Zâti Bey (Arca), Nûri Şeydâ, Mahmut Ragıp (Gazimihal) gibi yazarlarla girdiği müzik tartışmaları dönemin ciddi polemikleri arasında yer almıştır.

Eserleri. A) Kitapları. 1. Esâtîz-i Elhân: Hoca Zekâî Dede (İstanbul 1318, 1. cüz). **2. Esâtîz-i Elhân: Hâce Abdülkâdir-i Merâgî** (İstanbul 1318, 2. cüz). **3. Esâtîz-i Elhân: Dede Efendi** (İstanbul 1341 r./1925, 3. cüz). Bu eserler Nuri Akbayer tarafından tekrar yayımlanmıştır (İstanbul 2000). Rauf Yektâ Bey'in bir seri olarak tasarladığı bu çalışmada neşrelemediği

"Nâyî Osman Dede", "Safiyyüddin Urmevî" ve "Hacı Ârif Bey" bölümlerinden son ikisi bugün Murat Bardakçı'da bulunmaktadır. **4. Risâle-i Mûsikî** (İstanbul 1328). Abdurrahman-ı Câmî'nin Farsça eserinin tercümesidir. Evinde kurduğu bir matbaada bu çevirinin ancak otuz iki sayfasını yayımlayabilmiştir. **5. Türk Notası ile Kırâat-ı Mûsikiyye Dersleri** (İstanbul 1335 r./1919). Medresetü'l-eimme ve'l-hutabâ'da verdiği derslerden birinin notları olan ve eski harf notalarından faydalananak meydana getirdiği kendi notasyon sistemini anlatan otuz iki sayfalık bir risâledir. **6. "La musique turque" (Encyclopédie de la musique et dictionnaire du conservatoire, Paris 1922, s. 2945-3064).** Rauf Yektâ Bey'in Türkçe kaleme alıp daha sonra Fransızca'ya çevirdiği bu monografide Türk müzikisi tarihinin nazârî ve amelî konuları örneklerle anlatılmıştır. Türkçe tercümesi Orhan Nasuhioğlu tarafından önce *Musiki Mecmuası*'nda tefrika edilmiş, ardından *Türk Musikisi* adıyla kitap halinde neşredilmiştir (İstanbul 1986). **7. Türk Müzikisi Nazariyatı** (İstanbul 1343/1924). Dârülelhân'daki hocalığı sırasında okuttuğu ders notlarından ibaret olan eserin 152 sayfası yayımlanabilmiştir. Doksan üç sayfası Gönül Paçacı'nın çevrim yazısıyla *Mûsikişinas* dergisinde neşredilmiş olup (İstanbul 1997-2006, sy. 1-8) neşir devam edecektir. **8. Şark Müzikisi Târîhi** (İstanbul 1343/1924, 1933). Eserin ancak altmış dört sayfası yayımlanabilmiştir. **9. Mu'âle'ât ve erâ'e havle mu'temerî'l-mûsikîyyi'l-'Arabîyye** (Kahire 1934). 1932'de Kahire'de Arap Müzikisi Kongresi'ne katılan Rauf Yektâ Bey'in o günlerde *Muhâdene* gazetesinde yayımlanan otuz makalesinin kitap haline getirilmiş şeklidir. **10. Mu'temerî'l-mûsika'l-'Arabîyye** (Kahire 1933). Adı geçen kongredeki tebliğ, rapor ve görüşmeleri içeren bir eserdir.

B) Makaleleri. Rauf Yektâ Bey'in makalelerinin neşredildiği mecmua ve gazetelerden tesbit edilebilenler şunlardır: *Mecmualar: Âhenk, Âlem-i Mûsikî, Anadolu Mecmuası, Dârülelhân, Hâle, Ma'lûmât, Millî Tettebbûlar Mecmuası, Nota, Peyâm, Resimli Gazete, Resimli Kitap, Servet-i Fünûn, Şehbâl, Tiyatro ve Mûsikî, Yeni Mecmûa.* Gazeteler: *Âtî, Çiçek, İkdâm, İleri, Tasvîr-i Efkâr, Tevhîd-i Efkâr, Ümmet, Vakit, Yeni Ses.* Ayrıca Paris'te Jules Combarieus tarafından yayımlanan *Revue musicale* adlı dergide 1907-1908 yılları arasında makaleleri, *Monde musicale*'de inceleme ve araştırmaları çıkmıştır.

C) Nota Neşriyatı. Dârülelhân'da 1923'ten sonra gayri resmî olarak oluşturulan Hey'et-i İlmîyye'de, bu kuruluşun adının İstanbul Konservatuarı olarak değiştirildiği 1926'da resmen kurulan, Rauf Yektâ Bey'in başkanlığında Ahmet Irsoy, Ali Rifat Çağatay'dan (daha sonra Suphi Ezgi ve Mesut Cemil) meydana gelen Tarihî Türk Mûsikisi Eserlerini Tasnif ve Tesbit Heyeti'nde incelenerek yazılan pek çok klasik Türk mûsikisi notası güfteleriyle birlikte seri halinde neşredilmiştir. Türk mûsikisinin birinci derecede başvuru kaynağı olan bu nota yayımında Rauf Yektâ Bey'in kaleme aldığı tarihî ve biyografik bilgiler ayrı bir önem taşımaktadır. Bu eserler şunlardır: 1. *Dârülelhân Külliyyâtı* (İstanbul, ts.). İlk 120'si Arap harfleriyle toplam 180 adet klasik Türk mûsikisi eserinin yaprak nota halinde yayımıdır. Notaların yanı sıra mûsikî bilgilerinin de yer aldığı bu neşirde "İfâde-i Mahsûs" ve "İhtâr-ı Mahsûs" başlıklı yazıların Rauf Yektâ Bey'e ait olması kuvvetle muhtemeldir. 2. *Türk Musikisi Klasiklerinden İlâhîler* (I-III, İstanbul 1931-1933). Mehmet Suphi Ezgi, Ahmet Irsoy ve Ali Rifat Çağatay ile ortak hazırlanan bu serinin I. cildi mevlid tevşihlerine, II ve III. ciltler ilâhîlere ayrılmıştır. 3. *Türk Musikisi Klasiklerinden Bektaşî Nefesleri* (IV-V, İstanbul 1933). 4. *Türk Musikisi Klasiklerinden Mevlevî Âyinleri* (VI-VIII, İstanbul 1934-1939). Rauf Yektâ Bey, kırk bir adet âyinin yer aldığı bu serinin ilk dört cildinin (VI-IX) hazırlanışında bulunabilmiş, onun vefatından sonra diğer ciltler Ahmet Irsoy, Suphi Ezgi ve

Mesut Cemil tarafından hazırlanmıştır. Rauf Yektâ Bey'in 1926'dan sonra başlatılan Anadolu folkloruna yönelik derleme gezilerindeki çalışmalara önemli katkıları olmuş, "Dârülelhân Külliyyâtı" adı altında neşredilen Anadolu halk şarkıları serisinin ilk iki fasikülünü hazırlamıştır (İstanbul 1926). Ayrıca Selim Nüzhet'le (Gerçek) birlikte *Gülme Komşuna* adlı orta oyununu yayımlamış (İstanbul 1931), bu oyunda yer alan çeşitli tiplerle ait on yedi oyun havasını notaya almıştır.

Çalışmalarının önemli bir kısmını araştırmalara ayıran Rauf Yektâ Bey'in beste-kârlıkla fazla meşgul olamadığı söylenebilir. Buna rağmen peşrev, kâr, beste, ağır semâî, saz semâîsi, şarkı, marş, Mevlevî âyini, tekbir ve ilâhî formlarında elli civarında eser bestelemiştir. Zengin bir mûsikî repertuarına sahip olan, bestelerinde klasik üslûbun hâkim olduğu Rauf Yektâ Bey, Mehmed Âkîf Ersoy'un İstiklâl Marşı'nı da bestelemiştir. Yenikapı Mevlevî-hânesi'nde neyzenbaşı iken bestelediği yegâh âyini bu formun örnek eserlerindenidir. Abdülhak Hâmid'in (Tarhan), "Allâhü ekber Allâhü ekber / Kâim onunla mihrâb u minber" mısralarıyla başlayan manzumesine, kendi buluşu olan zafer usulüyle rast makamında yaptığı ve "millî tekbir" adını verdiği beste orijinal bir çalışmadır. Onun mâhur peşreviyle bayatı-araban saz semâîsi de seçkin saz eserleri arasında yer alır.

İyi bir mûsikî hocası olan Rauf Yektâ Bey pek çok talebe yetiştirmiştir. Bunlar ara-

sında uzun süre ders verdiği Kemal Batanay, Sadettin Heper, Burhâneddin Ökte, Gavsî Baykara, Âsaf Hâlet Çelebi, Mesut Cemil Tel, Halil Can, Mehmet Suphi Ezgi, Mehmet Ermin Yazıcı, Faruk Ârifi Emhaz, Zeki Ârif Ataergin, Suphi Ziya Özbekkan, Ruşen Ferit Kam ve Vecihe Darıyal özellikle sayılmalıdır. Hassas kişiliğinin yanı sıra nezaketi ve alçak gönüllülüğüyle bir İstanbul efendisi olarak bilinen Rauf Yektâ Bey'in el yazması, nota, mûsikî belgeleri ve mûsikî eserlerinden oluşan zengin bir kütüphanesi vardı. Nâdir el yazması mûsikî eserlerinin de bulunduğu bu kütüphanede ölümünden sonra bir kısım el yazması kitapları kaybolmuş, matbu kitapları Süleymaniye Kütüphanesi'ne bağışlanmıştır. Kütüphane ve koleksiyonundan kalanların büyük bir kısmı torunu Yavuz Yekta'yı da bulundurmaktadır. *Mûsikî Mecmuası*'nın 203. sayısı (Ocak 1965) Rauf Yektâ Bey'e ayrılmış, hakkında Süleyman Erguner tarafından bir doktora tezi (*Rauf Yektâ Bey ve Türk Mûsikisi Üzerindeki Çalışmaları*, 1997, MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü) ve aynı üniversitede Muhammed Ali Çergel tarafından yüksek lisans (*Rauf Yektâ Bey'in İkdâm Gazetesi'nde Neşredilen Türk Mûsikisi Konulu Makaleleri*, 2007) hazırlanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

BA, *Sicill-i Ahvâl Defterleri*, nr. 46, s. 285; *Türk Musikisi Klasiklerinden Mevlevî Âyinleri* (İstanbul Konservatuarı neşriyatı), İstanbul 1939, XVII, 900-912; İbnülemin, *Hoş Sadâ*, s. 241-244; Mustafa Rona, 20. *Yüzyıl Türk Musikisi*, İstanbul 1970, s. 206-208; Murat Bardakçı, "Rauf Yektâ Bey'in Hayatı ve Eserleri" (Rauf Yekta, *Türk Musikisi* içinde), s. 8-16; a.mlf., "Rauf Yekta Bey'in Bilinmeyen Üç Kitabı", *MM*, sy. 372 (1980), s. 4-6, 9; Sadun Aksüt, *Türk Musikisinin 100 Bestekârı*, İstanbul 1993, s. 300-308; Özalp, *Türk Musikisi Tarihî*, II, 161-166; a.mlf., *Türk Sanat Musikisinin Yakın Tarihçesi ve Ruşen Ferit Kam*, Ankara, ts. (Yorum Matbaası), s. 103-105; Süleyman Erguner, *Rauf Yektâ Bey, Neyzen-Müzikolog-Bestekâr*, İstanbul 2003; Muhittin Serin, Kemal Batanay: *Bestekâr, Tambûrî, Hattât, Hâfiz*, İstanbul 2006, s. 21, 34; Gavsî Baykara, "Ruhu Şad Olsun", *TMD*, sy. 27 (1950), s. 3, 22; Kemal Batanay, "Rauf Yekta Bey", a.e., sy. 27 (1950), s. 2-3; Enver Behnan Şapolyo, "Rauf Yektâ", *TY*, sy. 241 (1955), s. 603-606; Halil Bedi Yönetken, "30. Ölüm Yıldönümünün Hatırlatıkları", *MM*, sy. 203 (1965), s. 325-326; Ruşen Ferit Kam, "Rauf Yektâ Bey", a.e., sy. 203 (1965), s. 327; İsmail Baha Süreşan, "35 nci Ölüm Yılı Münasebetiyle Rauf Yektâ Bey", *Musikî ve Nota*, sy. 3, İstanbul 1970, s. 4-5; "Otuz Yedinci Ölüm Yıldönümü Münasebetiyle Rauf Yekta Bey", a.e., sy. 27 (1972), s. 20-21; Bülent Aksoy, "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Musiki ve Batılılaşma", *TCTA*, V, 1232; Mehmet Aksoy, "Rauf Yekta Bey", *BTİD*, sy. 5 (1985), s. 26-28; Mehmet Güntekin, "Rauf Yektâ Bey", *DBİst.A*, VI, 308-309; Öztuna, *BTMA*, II, 218-220.

NURİ ÖZCAN

Rauf Yektâ Bey'in bestelediği yegâh Mevlevî âyininin kendi el yazısı ile başlangıç bölümü